

Witaj Questowiczu w Ostrowi Mazowieckiej!
 Opowiem Ci wierszem ku pamięci wiecznej
 O tragicznym losie ludności starozakonnej
 I o miejscach, które ją pamiętają, wspomnę.
 W moim mieście mieszkało Żydów wielu,
 Ich śladem dziś ruszymy, więc uwagę wyceluj
 Na obiekty, bo choć niemy to dziejów świadek,
 Są po tragedii Holokaustu niczym żywy spadek.
 Stoisz przed wejściem do Miejskiej Biblioteki Publicznej,
 Która gromadzi w swych murach zbiory liczne.
 Na wprost zachował się postępu przodownik -

4

Elektryczność już w 1916 r. dotarła do Ostrowi,
 Był to niemieckiego burmistrza Wedowa pomysł,
 By z Żydem Herszem Tejtlem wejść w układy
 Na pięcioletnie prądu dla miasta dostawy.
 Na wprost, okazały budynek

12

_____ ż _____ ż _____ ,
 Do którego Questowiczu podejź tym uważniej,
 By mając go po prawej, tak go sprawnie obskakuj,

8

Aż znajdziesz tablicę ku pamięci _____
 Zamordowanych przez okupanta hitlerowskiego,
 W tym jedyne wyznania starozakonnego,
 Którego imię zostało na wieki upamiętnione,
 Odczytaj i zapisz je, gdyż to

7

_____ a _____ m _____ .
 Ruszaj do najbliższego skrzyżowania po pasach,
 Dalej ku temu, w którym wiara ciut innych zasad,
 Lecz początek u wspólnego Boga, więc nie wartościuj,

9

Skoro zbawieniu duszy służy ten _____ .
 Bądź uważny i przed nim tak wybierz kierunek,
 Aby pozostawić z lewej strony jego wizerunek.

14

Za chwil kilka zobaczysz stare drzewo – to _____ b.
 Ty wciąż przed siebie po pasach, do miejsca skąd
 Niedaleko ogromny budynek, gdzie urzęduje
 Ostrowskie liceum ogólnokształcące, które,

Nosi imię astronoma – _____
 _____ ,

16

A jak z przedwojennych dokumentów wynika,
 Wcześniej mieściło gimnazjum wielce szacowne,
 A ja o swoim udziale w jego powstaniu wspomnę.
 Oddana do użytku w 1928, okazała budowla,
 W której cechy stylu pałacowego rozpoznasz,
 Była jednym z najnowocześniejszych obiektów,
 Już samym kształtem do wiedzy uczącym respektu.
 Początki inicjatywy sięgają zaborów epoki,
 Gdyż już w roku 1912 podjęto pierwsze kroki.
 W pracach Komitetu Budowy Szkoły udział brali
 Poważani Żydzi ostrowscy, tu czas bym się pochwalił,
 Jako, że ja, oraz Jukiel Tejtel, 500 rubli przeznaczyliśmy
 Na fundusz budowy, by ambitny zamysł się ziścił.
 Do szkoły uczęszczano wielu Tejtlów i Żydów innych,
 A sale lekcyjne gimnazjum służyły tak, jak powinny...
 W 1939 r. niemiecki najeźdźca cały gmach zajął
 Na koszary dla wojska. I z relacją się zaznajom,
 Według której już w pierwszych dniach okupacji
 Na dziedzińcu szkoły doszło do zbrodniczej akcji
 Rozstrzelania wielu osób mojżeszowego pochodzenia.
 Idź, gdzie bloki, a numeracja na mniejszą się zmienia,
 Aż dojdiesz do drugiego skrzyżowania, obok szkoła,
 Że dobrze idziesz, tak do Ciebie dla otuchy woła.
 Wciąż przed siebie do rozdroża, gdzie wybór, więc:
 „Na rozwidleniu dróg znowu na prawo skręć!”

2

Idź chwilkę ulicą, która ma za patrona S. _____ 'a,
 Jeśli dotarłeś do drugich pasów, na moment stań.
 Widzisz kamienicę po drugiej drogi stronie?

Pomarańczową? Nie podchodź, stąd Ci opowiem:
 To dom Napiórkowskich, mieszkali tu już po wojnie
 Żydzi, którzy przeżyli Holokaust, więc tylko wspomnę
 Zapamiętane dwie z Ostrowi rodziny starozakonne:
 Bułeczko i olejarza Cielaka, wszyscy oni wyjechali...
 Z pamięcią po tych, co za wyznanie umierali.
 Tymczasem przejdź przez pasy i wejdź w ulicę tego,

3

Który pobił cara pod Pskowem – króla _____ ,
 Zasiedlona dawniej przez starozakonnych,
 Niech prowadzi Cię śmiało i dopiero zwolnij,
 Przy budynku, gdzie dzięki tablicy czerwonej,

6

Wiesz, że Miejskie _____ jest
 goszczone,
 Ale dopiero od lat 50. XX wieku, więc nie dziwi,

10

Że dawniej mieścił się tu budynek _____ ,
 Szkoły kształcącej chłopców żydowskich,
 By do zaszczytu rabinów i nauczycieli doszli.

Była to pierwsza w naszym mieście szkoła, _____
 Zapisz jeszcze numer budynku, jeśli zdołasz! _____
 A ja tylko dodam, że szkołę tę ufundowała
 Filantropka Fejga Zisl Bromberg i wybudowała
 Dla jej potrzeb obecny obiekt murowany,
 Gdy pierwszy drewniany został splądrowany
 I umyślnie podpalony przez carskich żołnierzy,
 Lecz zamysł kształcenia nie tylko przeżył,
 A rozwinął się, kształcąc nawet 150 studentów.
 Wielu zostało rabinami, wielu z innych względów
 Dostąpiło szeregu zaszczytnych urzędów.
 Budynek obu szkół od zniszczeń wojny ocalony,
 Wciąż dla oświaty pozostaje udostępniony,
 A tymczasem idź przed siebie, aż drewnianą
 Budowlę spotkasz, która prosi byś przystanął,

11

Gdyż naprzeciwko mieści się dom _____ .
 Wokół niej jedna stała budowla żydowska,
 O której dziś tylko pamięć ludzka trwa
 Naznaczone modlitwą synagoga, bożnica i mykwa.
 Teraz do końca ulicy i skręcaj w prawo.
 Ponieważ wiele przed nami ruszaj żwawo,
 Aż dojdiesz do miejsca, gdzie sprawy się porusza
 Wszystkich mieszkańców miasta, czyli do

_____ a _____ a.

(Nie podchodź do niego! Przystań na skrzyżowaniu.)
 Skup się na historii narodu mego wysłuchaniu.
 Drewniany ratusz w Ostrowi został rozebrany
 W 1835 roku, jako że przez czas był już sterany.
 W maju 1925 roku Rada Miejska uchwaliła,
 Że nowy już murowany miastu by się przydał.
 Inicjatorem był burmistrz Ludwik Mieczkowski
 I za jego głosem, głosy większości rajców poszły.
 Jednakże zanim plan mógł zostać zrealizowany,
 Należało przenieść żydowskich handlarzy stragany,
 Gdyż starozakonni, zajęli pusty plac rynkowy
 Otwierając sklepiki, małe warsztaty, byle zarobić.
 Z decyzją o opuszczeniu placu musieli się pogodzić,
 Uczynili to bez entuzjazmu, ale cóż było robić...
 Po roku 1927, w pięknym budynku ratusza,
 Który brył barokowych rezydencji wzrusza
 A zarazem nawiązuje do klasycyzmu polskiego,
 Zasiedli również radni pochodzenia żydowskiego.

Ż=SZ

L=I

Herszel Tejtel, wiceburmistrz w latach 20-tych,
 Który browar przy Warszawskiej miał nowoczesny.
 A nadto Kronpela Anszela, także rajcy z obioru,

Co do twórcy fabryki octu
 spirytusowego dorost,
 Umieszczając ją przy Mieczkowskiego
 ulicy,
 Przy której stoisz i wiedzę swą
 ćwiczysz.
 W latach 30. XX w. sytuacja uległa
 zmianie
 A sprawiło to ruchów antysemitycznych
 nasilanie.

Wielu, zwłaszcza młodych Żydów, wyjechało,
 Ale najgorsze przyniosło hitlerowskie prawo.
 W 1939 r. już w drugim miesiącu okupacji,
 Niemcy dokonali podstępnej prowokacji.
 Podpalili drewnianą zabudowę wokół ratusza,
 Pilnując, by nikt do gaszenia pożaru nie ruszał.
 Po czym o wszystko oskarżyli starozakonnych,
 Wiedząc, że mają przed sobą ludzi bezbronnych.
 Tak rozpoczęła się jedna z pierwszych w kraju
 Masowa zagłada, więc w oprawców zwyczaj
 Zebrali tu wszystkich obywateli żydowskich,
 I zmusili, by swą ostatnią drogą w życiu poszli.
 Ty także poznasz tę ku śmierci trasę pamiętną,
 Idź ulicą, którą niedawno odgadłeś, lecz to
 Weź pod uwagę: Masz do marszu się tak ustawić,
 By „grzybek” informacyjny z prawej sobie sprawić.
 Idź przed siebie, gdzie MOPS-u siedziba dzisiejsza,
 A że kiedyś tu mieszkałem, jest jakby... cieplejsza.

15

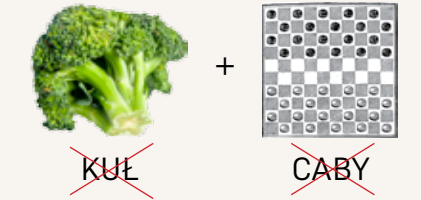
Idź tymczasem kawalek, aż ujrzysz _____
 Wystawiony tu, by wszyscy potomni
 Pamiętali o XV rocznicy odzyskania

5

_____ .
 Wybierz drogę, którą lewa ręka posągu ochrzci
 I idź przed siebie, aż wyłonią się szkoły mury!
 W latach 20-tych XX w. obiekt był innej natury,

17

Mieścił się tu Braci Tejtel Parowy _____ ,

KUL

CABY

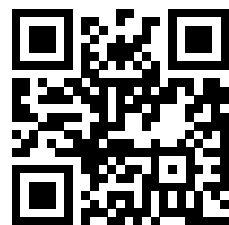
Który jako rodzinny biznes świetnie prosperował.

Gdzie to jest?

Ostrów Mazowiecka położona jest 100 kilometrów na północny wschód od Warszawy. Miasto jest siedzibą powiatu ostrowskiego.

Początek questu:

Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej, główne wejście do budynku.

Jak dojechać? GPS

Biblioteka znajduje się przy ulicy 11 Listopada 8.

Naprzeciwko znajduje się parking samochodowy.

Potrzebne rzeczy:

Ołówek, wygodne buty.

Czas przejścia questu:

1 godzina

Jak szukać skarbu:

Gra polega na uważnym czytaniu wskazówek zamieszczonych w tekście questu. Twoim zadaniem będzie zbieranie ukrytych po drodze cyfr oraz wykonywanie zadań. Gdy rozwiążesz wszystkie zagadki, odnajdziesz na końcu trasy skarb.

Fotografie/własność fotografii:

Muzeum – Dom Rodziny Pileckich, rawpixel (rebusy)

Opiekun questu:

Muzeum – Dom Rodziny Pileckich
poczta@muzeumpileckich.pl

Więcej questów znajdziesz w największej bazie questów

www.Questioning.pl

Pamiętam, że Icchak Tejtel, syn Tejtla Michała, Przyuczał się w Niemczech do fachu piwowara, Więc piwo było wyśmienite i z dużą renomą Daleko poza Ostrowią Mazowiecką głoszoną.

W 1939 r. w browarze Tejtla okupant utworzył Areszt Policji Bezpieczeństwa i ofiary swe zwoził

Na brutalne w podziemiach budynku przesłuchania, Które nierzadko kończyły w lasach rozstrzelania. Wśród ofiar ciężkich tortur byli także starozakonnici. Na placu przed budynkiem, to także wspomnij, Zebrano tutejszych Żydów przed masową egzekucją, 11 listopada 1939 roku oddać życie im przyszło... W 1944 r., Niemcy podpalili Tejtla browar, Który pomimo tradycji i renomy ocaleć nie zdołał I, jak widzisz, w tym miejscu powstała szkoła, Wróć zatem do głównej ulicy i trzymaj kierunek, Który wcześniej obrałeś, bo to jest warunek, Byś doszedł do okrągłego skrzyżowania – ronda, Przejdź po pasach na wprost i się nie rozglądaj, Raz jeszcze po pasach i, aby dobry wykonać krok, Kieruj się na wypatrzony, myślę, sprawnie, Brok. Znajdź dużą tablicę i słowa, za którymi byśmy rzekli,

Że to Muzeum – Dom _____

Zatrzymaj się i dowiedz, że dawnej działki granica Miejsce egzekucji Żydów w sąsiedztwie wytycza. To tam 11 listopada 1939 roku zamordowano kilkuset mieszkańców miasta, których uznano Za dzieci Abrahama, wiernych religii mojżeszowej, I pochowano ich w jednej mogile zbiorowej. W 1943 lub 1944 roku za oprawców rozkazem Zwłoki ekshumowano i wywieziono w nieznane. Z powodu obwodnicy, pomnik był przeniesiony. I jest dziś od miejsca mordu nieco oddalony. Jeśli chcesz, znajdziesz je po drogi S8 prawej stronie, Która prowadzi z Warszawy na naszą Ostrów, Czas kończyć naszą przygodę, wpisz cyfry Z hasel, aby imię, nazwisko na jaw wyszły, A także, gdzie skarb został ukryty questowy! Abyś pierwszą zagadkę miał nieco z głowy, Powiem, że byłem doktorem szanowanym Żydowskiego pochodzenia i zaangażowanym W założenie, Kasy Oszczędnościowej Kupat Chaschon Którą przed I wojną światową do życia powołano. Jej działalność osobiście finansowo wspomagałem.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

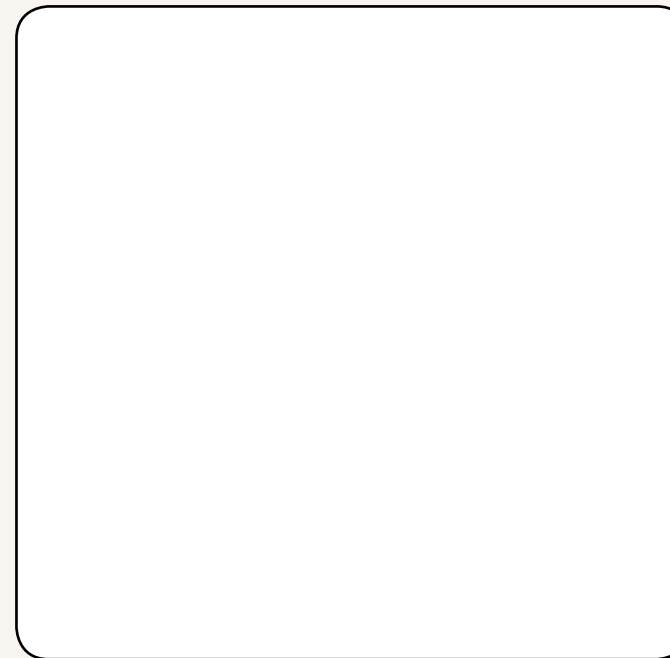
Czy już wiesz, że _____ k _____
się nazywałem.

12 8 3 7 4 9 13
Skarb zaś odnajdziesz na _____
5 8 10 17 14 15 2 10 16 2 15

Z _____,
Która przed bramą ustawiona, a trofeum
Uczyni Twój trud godnie nagrodzony
Oraz historią mojego narodu okraszony.
7 4 5 11 1 13 12

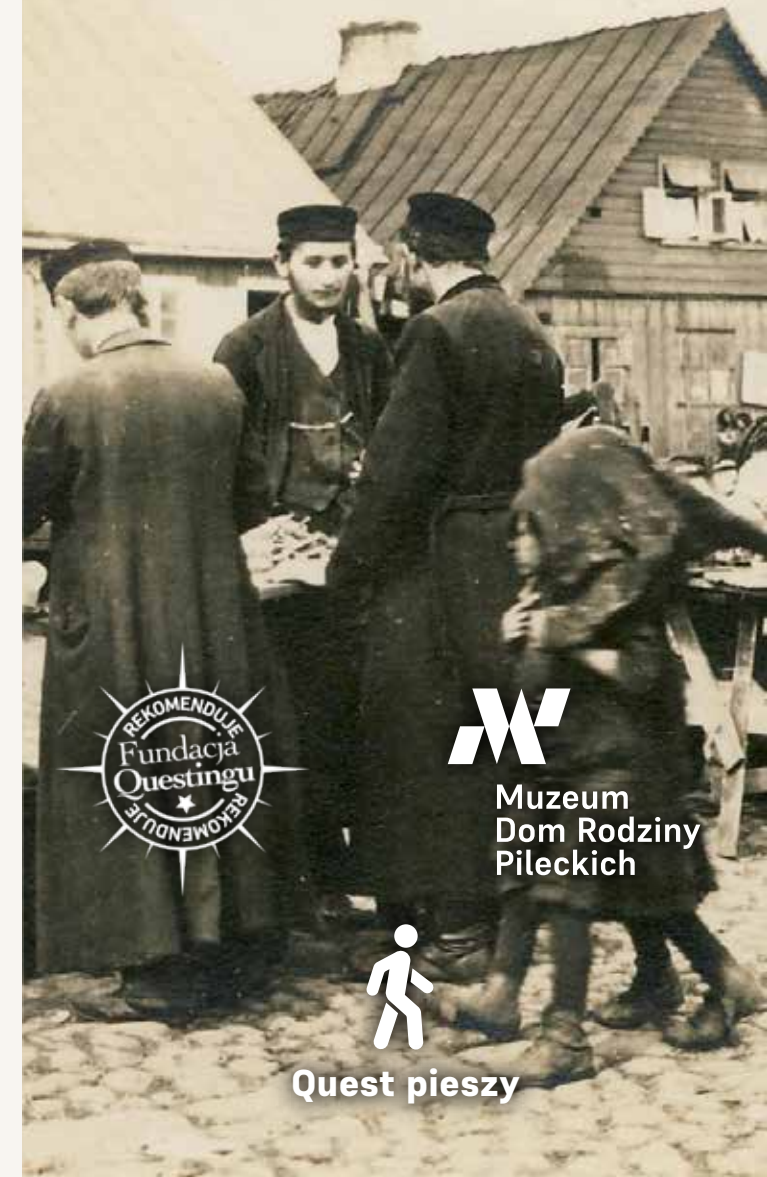
_____ odrysuj w miejscu zaznaczonym
Na karcie questu, tak skarb będzie Twoim.
Dziękuję Ci za wędrowkę, przyjmij zaproszenie
Na... z moim miastem dalsze zaznajomienie.

MIEJSCE NA ODBICIE SKARBU

Questioning®

SZLAKIEM OSTROWSKICH ŻYDÓW

Quest pieszy